

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Wydział Instrumentalny

mgr Anna Parkita

Twórczość fortepianowa Antoniego Kątskiego w kontekście XIX-wiecznej muzyki romantycznej na przykładzie wybranych utworów

promotor: prof. zw. dr hab. Marek Mizera

Niniejsza dysertacja traktuje o wybranej twórczości fortepianowej Antoniego Kątskiego — polskiego pianisty, kompozytora, pedagoga, animatora życia muzycznego działającego i tworzącego w XIX wieku.

Głównym celem pracy jest przedstawienie sylwetki i analiza twórczości fortepianowej Antoniego Kątskiego w kontekście XIX-wiecznej muzyki romantycznej, a także szeroko rozumiana popularyzacja dorobku artystycznego mało znanego kompozytora, która przyczyni się do uświadomienia, jak ważna była to postać dla polskiej i europejskiej kultury muzycznej. Szczegółowej analizie zostały poddane następujące utwory (zarejestrowane na nośniku CD dołączonym do pracy):

- *Sonata fortepianowa F-dur* op. 156
- *Sonata fortepianowa f-moll* op. 310
- *Medytacja fortepianowa – Toujours seul* op. 57
- *La Sensitive. Réverie pour piano* op. 246

Antoni Kątski (1816-1899) — to artysta wielowymiarowy, który pomimo ogromnego wkładu w rozwój kultury muzycznej XIX wieku, jest obecnie niemal zupełnie zapomniany zarówno w Polsce jak i na świecie, choć jego bogaty życiorys zasługuje na wnikliwe studia muzykologiczne. Jako wybitnie uzdolnione dziecko był beneficjentem licznych stypendiów, które pozwoliły mu odebrać edukację muzyczną na najwyższym poziomie (był uczniem m. in. Ludwiga van Beethovena, Johna Fielda czy Simona Sechtera). Za swoje artystyczne osiągnięcia wielokrotnie otrzymywał odznaczenia przyznawane przez monarchów w całej Europie. W ciągu swojego długiego życia koncertował prawie we wszystkich krajach europejskich, a także w Stanach Zjednoczonych, Indiach, Australii, Nowej Zelandii, Chinach

czy Japonii. Jako kompozytor uprawiał niemal wszystkie gatunki muzyczne. Był autorem ponad 400 opusów — z czego lwią część stanowiły kompozycje na fortepian.

Dysertacja składa się z czterech rozdziałów. W rozdziale pierwszym zostały przedstawione główne kierunki rozwoju oraz koncepcje charakterystyczne dla kultury i sztuki XIX wieku. Pochylnono się nad twórczością czołowych przedstawicieli epoki romantyzmu w nawiązaniu do dokonań Antoniego Kątskiego. Omówione zostały również funkcje muzyki oraz zadania przyświecające artyście (kompozytorowi, pianiście) doby romantyzmu.

Rozdział drugi przybliża sylwetkę Antoniego Kątskiego jako pianisty, kompozytora, pedagoga, animatora kultury muzycznej w Polsce i na świecie. Ukazuje go jako artystę wielowymiarowego.

Rozdział trzeci traktuje o twórczości fortepianowej Antoniego Kątskiego w kontekście stylów panujących w epoce romantyzmu, powszechnie uprawianych gatunków muzycznych oraz twórczości innych, współczesnych mu kompozytorów polskich.

W rozdziale czwartym szczegółowej analizie zostały poddane wyżej wymienione kompozycje fortepianowe Antoniego Kątskiego.

W dysertacji wykazano również, iż twórczość Antoniego Kątskiego, choć korzeniami sięgająca klasycyzmu, w pełnej krasie oddaje ducha epoki romantyzmu i jest godna upowszechniania ze względu na trwałe wartości estetyczne, a jego dorobek artystyczny jest istotnym elementem polskiego i europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Stanisław Moniuszko Academy of Music in Gdańsk
Instrumental Faculty

Anna Parkita, MA

***Antoni Kątski's piano works in the context of 19th century romantic music
based on selected works***

supervisor: Prof. Marek Mizera

This doctoral dissertation presents selected piano works of Antoni Kątski – Polish pianist, composer, teacher, music animator, who lived and created in the 19th century.

The main purpose of this work is to portray the profile of Antoni Kątski and to explore his piano works in the context of the nineteenth century romantic music, as well as to popularize artistic achievements of this little-known composer, which will contribute to raising the awareness of how important he was for Polish and European musical culture. The following compositions were subjected to detailed analysis (recorded on a CD attached to the dissertation):

- *Piano sonata in F major* op. 156,
- *Piano sonata in f minor* op. 310,
- *Meditation – Toujours seul* op. 57,
- *La Sensitive. Rêverie pour piano* op. 246.

Antoni Kątski (1816-1899) – multidimensional artist, who despite his huge contribution to the development of music culture in nineteenth century, is now very unknown both in Poland and in the world, although undoubtedly his rich biography deserves insightful musicological studies. As an extraordinarily talented child, he received numerous scholarships, which allowed him to access education at the highest level (he was a student of, among others, Ludwig van Beethoven, John Field and Simon Sechter). Many times he was awarded by European monarchs for his artistic achievements. During his long life he gave concerts almost all European countries but also in United States, India, Australia, New Zealand, China and Japan. As

a composer, he practiced almost all musical genres. He is the author of over 400 opuses, the majority of which are pieces for piano.

The dissertation consists of four chapters. The first chapter presents the main development directions and concepts characteristic of 19th century culture and art. The works of the leading representatives of the Romanticism are discussed with reference to the achievements of Antoni Kątski. The author also scrutinizes the role of music in Romanticism and the artist's missions of this period.

The second chapter introduces Antoni Kątski as a pianist, composer, teacher and animator of musical culture in Poland and in the world.

The third chapter presents the piano works of Antoni Kątski in the context of styles prevailing in the Romanticism, the most popular musical genres of this period and the works of other contemporary Polish composers.

In the fourth chapter, the abovementioned piano compositions of Antoni Kątski were subjected to detailed analysis.

The dissertation also showed that the work of Antoni Kątski, although rooted in Classicism, reflects the spirit of the Romanticism in all its glory and is worthy of being disseminated due to permanent aesthetic values, and his artistic achievements is an important element of Polish and European cultural heritage.